

دریچه

قطع آب وبرق مشترکان پرمصرف

● ایسنا: استاندار تهران گفت: مشترکان پرمصرف آب و برق اخطار می‌گیرند و در صورت استمرار افزایش مصرف، با سیاست‌های سختگیرانه، آب و برق آنها قطع می‌شود.
سیدحسین هاشمی، با اشاره به فصل گرما و افزایش مصرف انرژی برق و آب در استان گفت: مشترکان پرمصرف آب و برق اخطار گرفته و در صورت استمرار افزایش مصرف با اتخاذ سیاست‌های سختگیرانه، آب و برق آنها قطع می‌شود.

تأسیس کارگزاری‌های رسمی تأمین اجتماعی در ۱۲ کشور

● شرق: مدیرکل کارگزاری‌های رسمی سازمان تأمین اجتماعی از تأسیس کارگزاری‌های برون‌مرزی این سازمان در ۱۲ کشور برای ارائه خدمات به ایرانیان خارج از کشور خبر داد.
محمدعلی جانی گفت: کارگزاری‌های رسمی برون‌مرزی تأمین اجتماعی در کشورهای چین، امارات، عراق، ترکیه، ایتالیا، انگلستان، عمان، روسیه، استرالیا، کانادا، سوئد و آمریکا پس از انجام مراحل قانونی و اخذ اعلام‌های لازم و انعقاد قرارداد، تأسیس می‌شود تا امکان توسعه خدمات تأمین اجتماعی به بیمه ایرانیان خارج از کشور فراهم شود.

نامه بهمن کیارستمی به رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران

● شرق: بهمن کیارستمی به یادداشت منتشرشده از رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران پاسخ داد.وی در نامه خود که آن را در اختیار ایسنا گذاشته، آورده است: «عمیقاً از خواندن نامه شما خوشحال شدم. فارغ از محتوای یادداشت شما، این اولین بار است که از آغاز روند درمان در اسفندماه، از سوی یک مقام مسئول در حوزه بهداشت و درمان مورد خطاب قرار گرفته‌ام و لازم دیده شده توضیحاتی به بنده ارائه شود، حتی در باب نالیاسی‌ام. خدا می‌داند تعداد کلماتی که در این مدت در توضیح بیماری پدرم از تیم پزشکی شنیدم از تعداد کلمات نامه شما کمتر است. هرچند آخرین جمله یادداشت شما را تقریباً هر روز از تیم پزشکان نیز شنیدم؛ «صوری کنید و از قضاوت‌های عجولانه و غیرکارشناسی بپرهیزید». دیگر هیچ عمل‌های در کار نیست. هر چقدر که بخواهید فرصت دارید تا کارشناسی کنید. می‌خواهید ادامه بررسی را به بعد از تعطیلات تابستان موکول کنیم؟ یا بعد از تعطیلات نوروز سال آینده؟ واقعا دیگر فرق چندانی نمی‌کند. ما جز صبر دیگر کاری نداریم. نوشته‌اید بیش از ۳۰ بار معاون درمان دانشگاه را مامور رسیدگی و بررسی درمان آن استاد کردید. با نظام پزشکی کشور آشنایی چندانی ندارم اما در نظام‌های کارآمد معمولاً یک بار ماموریت داده می‌شود و نه ۴۰ بار. همان‌طور که یک بار عیادت وزیر می‌توانست راهگشا باشد (و بود) و شش عیادت بعدی نبود. همان‌طور که این بیماری یک عمل جراحی نیاز داشت و نه چهار عمل. در پایان مجبورم سؤالی غیرکارشناسی کنم که البته شما نیز می‌توانید به سبک پزشکان محترم بیمارستان جم تذنتند از پله‌ها پایین بروید و برای توضیح به همراه مراحم و سمج بیمار وقت نداشته باشید. آن روزها بارها پرسیدم اگر تمام گرفتاری ما به خاطر نقص حالب است چرا اصلاً از شِ یک کلیه خلاص نمی‌شویم که باز پاسخ همان لیخنر آشنا و نگاه منقرع بود و آن جمله آشنا که «صوری کنید و از قضاوت‌های عجولانه و غیرکارشناسی بپرهیزید». اما سؤال این روزها، آقای دکتر بیکشد اصلاً شما به دلیل فوت چه کار دارید؟ حتی اگر پرونده به پزشک قانونی هم سپرده شده بود، «مرگ» خارج از ایران رخ داده و پزشک قانونی مسئول بررسی دلیل آن نیست، همان‌طور که نظام پزشکی نیز مسئول بررسی خطاهای پزشکی در کشوری جز ایران نیست. پس لطفاً از اظهارنظرهایی نظیر «ایشان نباید به فرانسه می‌رفت»، «بهریز کنید و با تمرکز و دقت به بررسی عملکرد درمانی تا تاریخ چهارم تیر که ایشان در ایران بود بپردازید».

اما کسی در اندازه‌های کیارستمی آن‌قدر از خود اثر به جای گذاشته و آن‌قدر مرتبه رفیعی در اندازه‌های جهانی کسب کرده‌که از کلماتی مثل مرحوم و زنده‌باد عبور کرده و طبعاً به کنار اسمش نمی‌چسبد. مثل اینکه بگویم زنده‌باد هیچکاک یا مرحوم گوروساوا یا شارلوان مارلون براندو. می‌توانید چقدر نجسب و بی‌معنات؟ «هربار که درباره تاریخ سینما حرف می‌زنید، نام اوزو و کوبریک و برگمن به زبانتان جاری می‌شود. حالا واقعا چه فرقی دارد فورد و هاکس و آنتونیونیو مرحوم شده باشند یا نه؟ برتولویچ و گدار هنوز زنده باشند یا نه؟ تأثیر عمیقی که آنها بر تاریخ هنر و سینمایی جهان گذاشته‌اند، جاودانه‌شان کرده است. این عین مفهوم خدمت به بشریت است. مثل پاستور و کُخ و گراهام بل و ادیسون. آنچه که از کیارستمی برجا مانده، نگاه بکر و اصیل به جهان است و کلی اثر ماندگار که این نگاه را با خود دارد و تا همیشه باقیست. دنیای سینما به احترام جایگاه او کرشن کرده؛ همین برای جاودانگی او بس.

شرق: «بهاران‌ها تعطیل شدند»؛ این خبری بود که

شب گذشته، از طرف یکی از فعالان حوزه آسیب‌های اجتماعی به دست خبرنگار «شرق» رسید و حکایت از طرح شکستی‌خورده شهرداری تهران داشت. مراکز بهاران همان مراکزی هستند که آبان‌ماه سال گذشته خبر بازگشایی آنها برای سروسامان‌دادن به زنان و مردان معتاد بازپوزوری‌شده، در همه‌جا پخش شد؛ مراکزی که می‌گفتند به‌خاطر آنها کمپ شفق دوباره راه افتاد تا زنان معتاد پس از بازپوزوری به این مراکز بروند و حرفه‌آموزی کنند. فرزاد هوشیار، مدیرعامل سازمان رفاه و خدمات شهرداری تهران، بهاران را این‌گونه توصیف کرده بود: «بهاران محل نگهداری معتادان نیست؛ مرکزی برای مهارت‌آموزی، ایجاد اشتغال و بازآفرینی روحی و جسمی برای معتادان بهبودیافته‌ای است که به کمپ‌های ترک اعتیاد حضور داشته‌اند و اکنون باید برای حضور در جامعه آماده شوند. معتادان بعد از ترک کامل و بهبودی به این مرکز منتقل خواهند شد و مهارت‌های لازم را فراگیرفته، با کمک کارآفرینان به اشتغال می‌رسند و حقوق دریافت می‌کنند. این افراد بعد از گذراندن

دوره‌ای شش تا ۹ ماهه به جامعه بازخواهند گشت. اشتغال و مهارت بزرگ‌ترین کمکی است که باید به این افراد شود تا دوباره به چرخه اعتیاد بازنگرند». هوشیار بر این موضوع نیز تأکید کرد که این افراد در مدت حضورشان در بهاران از مرکز خارج نخواهند شد و ترددی در منطقه نخواهند داشت. خانواده‌های آنها نیز با برنامه‌ریزی مشخصی به دیدارشان می‌روند. اما ماجرا به همین خوشی و خرمی تمام نمی‌شد. معتادانسی که به زور ماده ۱۶ به کمپ‌های ترک اعتیاد برده می‌شدند، حاضر نبودند پس از بازتوانی به مراکز بهاران بروند و همان‌موقع مسئولان شهرداری فهمیدند با چه مشکل بزرگی روبه‌رو هستند، چون آنها مطابق قانون نمی‌توانستند کسی را به زور به بهاران‌ها ببرند. البته خود مردم هم شروط عجیبی داشتند، مثلاً بهاران‌ها فقط معتادان تهرانی را می‌پذیرفتند و این در حالی بود که بیشتر معتادان و کارتن‌خواب‌های شهر تهران شهرستانی بودند. قرار بود تمامی مراکز تا دی‌ماه سال ۹۴ آماده شوند، اما تا لحظه نوشتن این گزارش تنها چهار مرکز بهاران مشغول به کار و حقوق دریافت می‌کنند. این افراد بعد از گذراندن

کوچه‌پس‌کوچه‌های دروازه‌غار و فرحزاد و انبار گندم، خبر تعطیلی بهاران‌ها شوک بزرگی بود. بعد از رفتن حجت‌الاسلام امرودی از معاونت اجتماعی شهرداری و جایگزینی مجتبی عبدالهی، انکار باید مثل طرح‌های پیشین عمل می‌شد؛ یعنی با عوض شدن مسئول امر، طرح هم به بوتهی فراموشی سپرده می‌شد. در تماس‌های مکرر با معاونت اجتماعی، خبرنگار «شرق» نتوانست پاسخ مناسبی از مسئولان امر دریافت کند. جذاب‌ترین پاسخ یکی از دست‌اندرکاران به سؤال آینا بهاران تعطیل شده، این بود: «از من بگذرید… چه بگویم…» در ایسن ماجرا عده زیادی به ما اطلاعات دادند و نخواستند نامشان فاش شود. یکی از آسیب‌شناسان حوزه اعتیاد در گفت‌وگو با «شرق» در این رابطه عنوان کرد: «بهاران‌ها تعطیل نشده‌اند. حالا خود مسئولان امر هم می‌دانند بهاران در جذب معتادان بهبودیافته به‌هیچ‌عنوان توانست موفق عمل کند و شاید برای همین آنها تصمیم گرفته‌اند مراکز را به بخش خصوصی تحویل دهند. البته از ابتدای امر نیز قرار بود پس از گذشت شش‌ماه از فعالیت بهاران این مراکز به ان‌جی‌اوها سپرده شوند. از طرف دیگر

هنوز بخشی از ساختمان‌های بهاران تکمیل نشده‌اند و آنهایی که خالی از بهبودیافتگان هستند، دیگر افراد جدید قبول نمی‌کنند و آنهایی که مددجو دارند، پس از تحویل آنها تا زمانی که مراکز به بخش خصوصی سپرده نشود، مددجو نخواهند پذیرفت». سردار رجب‌زاده، مشاور شهردار و رئیس ستاد هماهنگی و نظارت بر توسعه انضباط شهری، در گفت‌وگو با این شش‌ماه این مراکز را به بخش خصوصی تحویل می‌دهیم، هنوز یک‌ماه از این شش‌ماه باقی مانده و هنوز به جمع‌بندی نرسیده‌ایم اما ترجیح می‌دهیم این مراکز به شیوه جدید اداره شوند. برای همین به خیران بخش خصوصی که تواناییی اداره این مراکز را دارند، پیشنهاد همکاری خواهیم داد. وی افزود: «تابه‌حال هزارو ۶۵ نفر جذب بهاران شده و تعداد زیادی از آنها هم از طرح خارج شده‌اند».

هنوز هیچ‌کس این ماجرا را به طور قطعی تأیید یا تکذیب نکرده، اما از اظهارنظرها این‌طور برمی‌آید که به پایان عمر بهاران رسیده‌ایم.

● **شرق:** صبح فردای شبی که ارتش ترکیه دست به یک کودتای نافرجام علیه دولت اردوغان زد، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزارت امور خارجه ایران اطلاعاتی‌هایی منتشر کردند. سازمان میراث فرهنگی در بیانیه‌ای از دفاتر خدمات مسافرتی خواست تا اطلاع ثانوی و تا زمان برقراری مجدد امنیت، از ثبت‌نام و اعزام گردشگر به مقاصد گردشگری ترکیه خودداری کنند. در بیانیه سازمان میراث آمده است: به دنبال حوادث و ناامنی‌های اخیر در ترکیه و حادث‌شدن شرایط فوق‌العاده (force Majeur) و بیانیه‌های نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی کشورمان در مقصد، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با انتشار بیانیه‌ای از دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری خواست تا اطلاع ثانوی و تا زمان برقراری مجدد امنیت و آرامش، از هرگونه ثبت‌نام و اعزام گردشگر به مقاصد گردشگری این کشور اکیدا خودداری کنند. این سازمان ضمن رازینی با وزارت امور خارجه و سازمان هواپیمایی کشور، درحال برنامه‌ریزی برای بازگشت امن و تدریجی گردشگران ایرانی است که به دلیل ناآرامی‌های شب گذشته نتوانسته‌اند در زمان مقرر، ترکیه را ترک کنند. دبیهی است دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری مرتبط باید همه تلاش و مساعی خود را در جهت تمهید شرایط اضطرار برای این قبیل گردشگران در خاک ترکیه مصروف داشته، همکاری و مساعدت لازم را با نمایندگی‌های ح.ای.ا.ا.ان در این کشور برای حفظ سلامت و خروج تدریجی آنان به عمل آورند. علاوه بر این، در اطلاعیه وزارت امور خارجه کشورمان خطاب به گردشگرانی که هم‌زمان با وقوع کودتا در ترکیه بوده‌اند، نیز آمده است: هم‌وطنان گرامی مقیم ترکیه و مسافران محترمی که به جمهوری ترکیه سفر نموده‌اند، لطفاً تا اطلاع ثانوی از ترک محل اقامت و حضور در هرگونه تجمع خودداری و هشدارهای مقامات ذیربط امنیتی جمهوری ترکیه را مدنظر قرار دهند. آن‌گونه که خبرگزاری‌ها گزارش داده‌اند، درست روز کودتا حدود ۱۰هزار گردشگر ایرانی در ترکیه به سر می‌بردند که برای بازگشت به ایران سردرگم شده‌اند. این گردشگران که با تور به ترکیه رفته‌اند بابت هزینه اضافه اقامت اجباری خود دچار مشکل هستند. در شب کودتا و روز بعد از آن همه پروازها به مقصد و مبدأ شهرهای اصلی ترکیه لغو شد. فرودگاه آتاتورک

انبوهی از اطلاعات به گفتن این جملات اکتفا می‌کند: «من نمی‌توانم اطلاعات دانش‌آموزان دبیرستان را بدهم».

آیا این مشاور، دختری که سال گذشته خودش را از بالای ساختمان چهارطبقه به پایین انداخت را می‌شناسد؟ «این دختر را هنوز به یاد دارم. تازه ۱۰ روز بود که به این هنرستان آمده بود که خودش را کشت. چون با پسری ارتباط داشت، خانواده‌اش به او، اجازه رفتن به مدرسه را نمی‌دادند. می‌خواستند تنبیه‌اش کنند. پیش من آمده بود. خودش گفت که بارها از خانه فرار کرده است. مشکلات رفتاری بسیاری داشت. ارتباط‌های نادرست. اصلاً توانایی نگفتن نداشت. از مسائل خانوادگی‌اش خبر نداشتم تا اینکه بعد از خودکشی مادرش را دیدم».

فکر نمی‌کردید رفتارش نشان از خودکشی دارد؟ «مشکلات زیادی داشت اما فکر نمی‌کردم ممکن باشد خودکشی کند. البته قبلاً اقدام به خودکشی داشت که بیشتر به خاطر تهدید خانواده‌اش بود اما متأسفانه این به منجر به فوت او شد. با پدرش ارتباط خوبی نداشت. به او خیلی اعتنایی می‌کردند. مادرش روی مسائل حجاب و دین خیلی حساسیت داشت و ارتباط با دوستانش را محدود می‌کرد. مادرش بعدها برایم تعریف کرد چندین‌بار این کار را کرده و آنها را ترسانده بود. در واقع از خودکشی به عنوان یک سلاح استفاده می‌کرد تا پدر و مادرش را ساکت کند. این بار هم از بالکن خودش را آویزان کرده بود، کاری که یکی، دو بار پیش هم انجام داده بود اما دیگر نداشت طاقت نگه‌داشتن او را نداشتند. به نظرم قصدش ترساندن بود اما این بار واقعا مرد». او معتقد است: به طور کلی مشکلات در هنرستان کار و دانش صددرصد بیشتر از جاهای دیگر است. عموماً بچه‌های مشکل‌دار و فقط ۱۰ درصد از بچه‌ها به دلیل علاقه به این مجموعه وارد می‌شوند. به هر حال این بچه‌ها مشکلات بیشتری نسبت به بچه‌های دبیرستان حتی در رباط کریم دارند. این مشاور مشکل اصلی را نبود بازدارنده‌های اجتماعی می‌داند: «آنها به دلیل نبود بازدارنده‌های اجتماعی خیلی راحت به‌هنگارها را می‌کشند. اکثر بچه‌های هنرستان از مسکن مهر می‌آیند. ارتباط با بچه‌های مشکل‌دار کار آنها را سخت می‌کند. در این خانواده‌ها بیشتر بچه‌ها درگیر فقر و جدایی هستند. پدرب‌های معتاد دارند». او از وجود مقاله‌های زیادی درباره خودکشی دانش‌آموزان می‌گوید که از سوی معلم‌ها تهیه شده است. مقاله‌هایی با بن‌مایه‌های دقیق آماری که امکان انتشار ندارند اما در اختیار مسئولان آموزش و پرورش قرار می‌گیرد. با این حال به نظر می‌رسد این مقاله‌ها اثری روی تصمیم‌گیر برای انجام اقدامی جدی و سریع ندارد. هرچند مدیرکل دفتر امور زنان و خانواده وزارت آموزش و پرورش از تشکیل کمیته ویژه بررسی ابعاد خودکشی دانش‌آموزان خبر می‌دهد.

عین‌الله معضل ریه خنجرزاد

سقوط در پرند

توی کلاس ما امسال سه نفر ازدواج کردن. یکی‌شون خیلی مسخره ازدواج کرد. همین‌طوری توی پله‌ها شوهرش رو دیده بود. بعد هم اومدن خواستگارش. خودش دوست‌پسر داشت. هنوزم دوستش داره. اما نمی‌دونم چرا ازدواج کرد. شنیدم با دوست‌پسرش هنوز رابطه داره. فردا شوهرش مشاور بفهمه چی میشه؟ از این قصه‌ها اینجا زیاده».اما برایند گفت‌وگوها نشان می‌دهد مهم‌ترین مسئله در این هنرستان این است که هیچ یک از دوستانش برای برطرف‌کردن آسیب‌های اجتماعی از سوی مسئولان گرفته نمی‌شود. مستانه به‌سختی حاضر به صحبت می‌شود: «من چند وقت پیش به مشکلی داشتم. رفتم پیش مشاور حرف‌ام رو زدم. ولی مشاور اصلاً خوب نیست. سریع مشکلات رو به خانم ناظم و مدیر گفت. آنها رفتن به پدر و مادرم گفتن. تازه به بابام گفته بودند که مادرم با یکی ی ارتباط داره. خب این چه وضع مشاوره‌داده؟ اگه بابام باور می‌کرد که خانواده ما از هم می‌پاشید. برای همین من اصلاً دیگه پیش مشاور نمی‌رم. تنها کاری که مشاور برای من کرد این بود که اعتماد پدرم از بین رفت. من حالا اکثراً تو اتاقم هستم. توی قفس. نمی‌ذارن بیرون برم. محدود شدم».اگر چه آمار دقیقی وجود ندارد اما گفت‌وگو با دانش‌آموزان و معلم‌ها نشان می‌دهد این هنرستان نمونه کوچکی از مجموعه آسیب‌های اجتماعی است؛ مسانه که دوست‌پسرش با زور به او تجاوز کرده و با شکایت مادرش به دادگاه توانسته خسارت بگیرد. می‌گوید: «من حالا به خاطر مشکلاتی که با دوست‌پرم داشتم، خیلی زود عصبانی می‌شم».

ماجرای خودکشی دختر ساکن کوز

«تنها می‌توانم بگویم که آمار اقدام به خودکشی نسبت به تعداد بچه‌ها افزایش پیدا کرده و این خودکشی‌های ناتمام عواقب زیادی هم برای بچه‌ها داشته است»؛ مشاور سابق هنرستان پرند که به دلیل ارتباط مداوم با دانش‌آموزان، از مشکلات و آسیب‌های اجتماعی این مجموعه آموزشی خبر دارد، از میان

نفرشون چشم و گوششون بازه. ۱۵۰ نفرشون تجربه‌ای درباره همه مسائل ندارن. اون‌هایی که تجربه ندارن، فضا براشون کلاً غیرعادی. با مسائل نمی‌تونن کنار بیان. شکست که می‌خورن، خودکشی می‌کنن. حالا با قرص یا چیزهای دیگه. ما از این موارد زیاد داریم. عادی شده برامون». مینا متولد ۷۹ است. او خودش تجربه خودکشی ناموفق با قرص را داشته: «خیلی بودند توی دوستانم که می‌خواستن، خودکشی کنن. هر کسی به دلیلی داره اما بیشترش به خاطر فضای خونه و محدودیت‌هاییه که پدر و مادرا برای ما درست می‌کنن البته به خاطر عشق و عاشقی هم هست. دخترها ساده هستند. پسر میان و سوا استفاده می‌کنن. باین‌حال، الان خودکشی خیلی مد نیست. همه رفتن تو فاز گل و علف».وقتی از او می‌پرسیم که در «کوزو»، مسکن مهری که به‌وسیله یک شرکت گره‌ای با این نام ساخته شده، زندگی می‌کند، می‌گوید: «خدا تکنه. وضعیت مسکن کوزو داغونه. پارسال یه دختره تو کوزو (مسکن مهر) خودشو از طبقه چهارم انداخت پایین و مُرد. از دوستان من نبود، ولی خیلی حالم گرفته شد. بالاخره تو هنرستان ما درس می‌خوند. کوزو بدترین جاییه که می‌شناسم. می‌دونین محیطش بده. خیلی از آدم‌ا اونجا مواد جابه‌جا می‌کنن. البته هوششون نه. خانواده‌های خوب هم داره. اما این‌طوری می‌شناسن اینجارو، به جوریه مثل خونه فساد».مسکن مهر، به گفته «میزبانی»، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی و مسئول راهبری مطالعات اقتصادی پروژه مسکن مهر، بزرگ‌ترین طرح دولتی ساخت مسکن در تاریخ اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود. با وجود این اکنون ثوبت برداشت از این بزرگ‌ترین طرح رسیده است. این مراکز بزرگ که هنوز نمی‌ی از آنها ساخته نشده، خیلی زود تیر که یکی از بزرگ‌ترین نهادهای ا‌هم‌گسیختگی ارتباط‌های خانوادگی شده‌اند. رؤیا، یکی دیگر از دانش‌آموزان این هنرستان، می‌گوید: «خیلی از بچه‌ها پدر و مادرشون جدا شدن. بیشترشون در مسکن مهر زندگی می‌کنند.

جامعه

آخرین راهکار شهرداری تهران برای حل معضل معتادان شهر چه شد؟

سرانجام نامعلوم مراکز «بهاران»

گزارش

فعل کودتا بر روابط گردشگری ایران وتریه

● شرق: صبح فردای شبی که ارتش ترکیه دست به یک کودتای نافرجام علیه دولت اردوغان زد، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و وزارت امور خارجه ایران اطلاعاتی‌هایی منتشر کردند. سازمان میراث فرهنگی در بیانیه‌ای از دفاتر خدمات مسافرتی خواست تا اطلاع ثانوی و تا زمان برقراری مجدد امنیت، از ثبت‌نام و اعزام گردشگر به مقاصد گردشگری ترکیه خودداری کنند. در بیانیه سازمان میراث آمده است: به دنبال حوادث و ناامنی‌های اخیر در ترکیه و حادث‌شدن شرایط فوق‌العاده (force Majeur) و بیانیه‌های نمایندگی‌های سیاسی و کنسولی کشورمان در مقصد، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با انتشار بیانیه‌ای از دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری خواست تا اطلاع ثانوی و تا زمان برقراری مجدد امنیت و آرامش، از هرگونه ثبت‌نام و اعزام گردشگر به مقاصد گردشگری این کشور اکیدا خودداری کنند. این سازمان ضمن رازینی با وزارت امور خارجه و سازمان هواپیمایی کشور، درحال برنامه‌ریزی برای بازگشت امن و تدریجی گردشگران ایرانی است که به دلیل ناآرامی‌های شب گذشته نتوانسته‌اند در زمان مقرر، ترکیه را ترک کنند. دبیهی است دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری مرتبط باید همه تلاش و مساعی خود را در جهت تمهید شرایط اضطرار برای این قبیل گردشگران در خاک ترکیه مصروف داشته، همکاری و مساعدت لازم را با نمایندگی‌های ح.ای.ا.ا.ان در این کشور برای حفظ سلامت و خروج تدریجی آنان به عمل آورند. علاوه بر این، در اطلاعیه وزارت امور خارجه کشورمان خطاب به گردشگرانی که هم‌زمان با وقوع کودتا در ترکیه بوده‌اند، نیز آمده است: هم‌وطنان گرامی مقیم ترکیه و مسافران محترمی که به جمهوری ترکیه سفر نموده‌اند، لطفاً تا اطلاع ثانوی از ترک محل اقامت و حضور در هرگونه تجمع خودداری و هشدارهای مقامات ذیربط امنیتی جمهوری ترکیه را مدنظر قرار دهند. آن‌گونه که خبرگزاری‌ها گزارش داده‌اند، درست روز کودتا حدود ۱۰هزار گردشگر ایرانی در ترکیه به سر می‌بردند که برای بازگشت به ایران سردرگم شده‌اند. این گردشگران که با تور به ترکیه رفته‌اند بابت هزینه اضافه اقامت اجباری خود دچار مشکل هستند. در شب کودتا و روز بعد از آن همه پروازها به مقصد و مبدأ شهرهای اصلی ترکیه لغو شد. فرودگاه آتاتورک یکی از اصلی‌ترین مقرهای محل درگیری میان کودتاجی‌ها و نیروهای پلیس و مرید حامی دولت بود. به گزارش خبرگزاری مهر، برخی از مسافران ایرانی که در لحظات قبل از کودتا استانبول را ترک کرده بودند، با جوم متشنج فرودگاه استانبول مواجه شدند. اما با شروع کودتا مسافران فرودگاه از جمله ایرانیانی که قصد سفر به ایران را داشتند، با لغو پروازها، مجبور به ماندن در ترکیه شدند. درهمین‌باره کلی تیموری مدیر کل دفتر نظارت و ارزیابی گردشگری، درباره شرایط گردشگران ایرانی به مهر توضیح داد: در قراردادهای گردشگران آمده است ارائه خدمات گردشگری در توره‌ای خارجی که به شرایط بحرانی برخورد می‌کند، چگونه باشد. این شرایط در قراردادهای مربوطه امضا شده و تیم‌های آن نیز مشخص است. بنابراین ایرانیانی که قصد سفر به ترکیه را داشتند، اما به دلیل بحران به وجودآمده سفر آنها لغو شده است. مشمول جریمه نمی‌شوند. اما گردشگرانی که در ترکیه حضور دارند و سفر آنها به پایان رسیده، اکنون که نه آژانس‌ی طرف حساب است و نه ارائه‌کننده خدمات، تأمین بخشی از این هزینه برعهده مشاور خواهد بود. طبق گزارش معاونت گردشگری سازمان میراث فرهنگی، اکنون ۱۰هزار گردشگر ایرانی در ترکیه حضور دارند که با توره‌ای گردشگری به این کشور سفر کرده‌اند. به‌همین‌دلیل اکنون سازمان میراث فرهنگی درصد است بیانیه‌ای پیرو اتفاقات به وجودآمده منتشر کند. در این بیانیه آمده است تا زمانی که آرامش به ترکیه برنگشته، ایرانیان قصد سفر به این کشور را نداشته باشند. در همین‌حال روز گذشته و براساس اعلام سازمان هواپیمایی، مجوزی برای پرواز هواپیماهای بدون مسافر از تهران به مقصد کشور ترکیه صادر شد تا مسافران ایرانی باقی‌مانده در این کشور را در اسرع وقت به ایران بازگرداند. شب شنبه و به دنبال لغو تعدادی از پروازها میان ایران و ترکیه، تعدادی از مسافران ایرانی در فرودگاه شهرهایی مانند استانبول و آنکارا ماندند که براساس اعلام سازمان هواپیمایی، مقدمات بازگرداندن آنها فراهم شده است. مدیر روابطعمومی این سازمان اعلام کرده به محض عملیاتی‌شدن دوباره فرودگاه‌های ترکیه، پروازهای ایران از سر گرفته خواهد شد و دراین‌میان نخستین اولویت بازگرداندن مسافران ایرانی باقی‌مانده در خاک ترکیه است. از سویی دیگر و در خبری دیگر، سازمان جهانی یونسکو به‌طور رسمی در سایت خود اعلام کرد برگزاری چهلمین کمیته میراث جهانی در این‌روژها در استانبول در حال برگزاری بود، به حالت تعلیق قرارآمد. چهلمین اجلاس کمیته میراث جهانی یونسکو از بیستم تیر در استانبول ترکیه برگزار شد و قرار بود تا روز س‌ی‌ام تیر نیز ادامه داشته باشد. اما به دلیل کودتا در ترکیه، سازمان جهانی یونسکو به صورت رسمی اعلام کرد: جلسه چهلم کمیته میراث جهانی تا اطلاع بعدی به حالت تعلیق درآمد. بنابراین اطلاعات بیشتر بروز شده و در دسترس همگان قرار می‌گیرد. در اولین روز این اجلاس تیم اعزامی ایران پرونده قات‌های ایرانی را به ثبت جهانی رساند و قرار بود روز گذشته پرونده پایان لوت را برای ورود به فهرست میراث جهانی به رأی کارشناسان یونسکو بگذارد.